

УДК 378.147.091.33-027.22:376.011.3-051-056.264-057.875]:[378.6:61](477.52)
DOI 10.32626/2413-2578.2021-18.46-58

К. Зелінська-Любченко

kartinka-muza@ukr.net

orcid.org/0000-0002-9986-4989

Л. Мороз

biznesline2017@gmail.com

orcid.org/0000-0001-6087-1252

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ- ЛОГОПЕДІВ СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. А.С. МАКАРЕНКА В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ТА ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРАХ

Відомості про автора: Зелінська-Любченко Катерина, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри логопедії Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Суми, Україна. У колі наукових інтересів: логопедична робота з дітьми та дорослими, проблеми професійної підготовки фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта. E-mail: kartinka-muza@ukr.net; Мороз Людмила, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри логопедії Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, м. Суми, Україна. У колі наукових інтересів: проблеми професійної підготовки фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта, психолого-педагогічний супровід дітей із порушеннями розвитку; корекція та розвиток рухових функцій в дітей із тяжкими порушеннями мовлення. Email: biznesline2017@gmail.com

Contact: **Zelinska-Liubchenko Kateryna**, Senior Lecturer, Logopedic Department of Sumy Makarenko state pedagogical university, Sumy, Ukraine Academic interests: speech therapy work with children and adults, the problem of professional training of special teachers;. E-mail: kartinka-muza@ukr.net.; **Moroz Ludmyla**, Ph.D. in Pedagogy, Associate Professor, Logopedic Department of Sumy Makarenko state pedagogical university, Sumy, Ukraine. The scientific interests: the problem of professional training of special teachers; the problem of psychological and pedagogical support for children with developmental disorders; correction and development of motor functions in children with severe speech impairment.

К. Зелінська-Любченко, Л. Мороз. Особливості практичної підготовки студентів-логопедів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка в медичних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах. У статті висвітлено організаційні, методичні та змістові особливості проходження навчальної та виробничої практик майбутніми логопедами в СумДПУ імені А.С. Макаренка. Авторами визначено, що особливість проходження практики залежить і визначається межами професійної кваліфікації вчителя-логопеда, що передбачає забезпечення проходження навчальної та виробничої практик на відповідних базах (загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти, медичних закладах, соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах) з метою формування в здобувачів необхідних фахових компетентностей для ефективної майбутньої професійної діяльності.

Особливу увагу в статті приділено висвітленню специфіки проходження навчальної і виробничої практик майбутніми вчителями-логопедами у медичних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах. У ході практики в медичних закладах здобувачі знайомляться зі специфікою роботи логопеда та навчаються надавати спеціалізовану логопедичну консультативно-діагностичну, корекційно-розвиваючу та корекційно-відновну допомогу особам різних вікових категорій. Перебуваючи на посаді учителя-дефектолога інклюзивно-ресурсного центру здобувачі ознайомлюються з особливостями своєї майбутньої професії в цій структурі та опановують консультативним, діагностичним, корекційно-розвитковим та просвітницько-методичним напрямками роботи.

Ключові слова: студенти-логопеди, практична підготовка, медичний заклад, інклюзивно-ресурсний центр, професійна підготовка.

Е. Зелинская-Любченко, Л. Мороз. Особенности практической подготовки студентов-логопедов Сумского государственного педагогического университета имени А.С. Макаренко в медицинских учреждениях и инклюзивно-ресурсных центрах. В статье отражены организационные, методические и содержательные особенности прохождения учебной и производственной практик будущими логопедами в СумГПУ имени А.С. Макаренко в соответствии с образовательной программой 016 Специальное образование (Логопедия).

Авторы отмечают, что особенность прохождения практики зависит и определяется профессиональной квалификацией учителя-логопеда, что и предполагает обеспечение прохождения учебной и производственной практик на соответствующих базах (общеобразовательных и специальных учебных заведениях, медицинских учреждениях, социально-реабилитационных учреждениях и инклюзивно-ресурсных центрах) с целью формирования у соискателей необходимых профессиональных компетентностей для эффективной будущей профессиональной деятельности.

Особое внимание в статье уделено освещению специфики прохождения учебной и производственной практик будущими учителями-логопедами в медицинских и инклюзивно-ресурсных центрах. В ходе практики в медицинских учреждениях соискатели знакомятся со спецификой работы логопеда и учатся оказывать специализированную логопедическую консультативно-диагностическую, коррекционно-развивающую и коррекционно-восстановительную помощь лицам разных возрастов и с различными нарушениями развития и здоровья.

Во время практики находясь в должности учителя-дефектолога инклюзивно-ресурсного центра соискатели знакомятся с особенностями своей будущей профессии в этом учреждении и овладевают консультативным, диагностическим, коррекционно-развивающим и просветительско-методическим направлениями работы.

Ключевые слова: студенты-логопеды, практическая подготовка, медицинское учреждение, инклюзивно-ресурсный центр, профессиональная подготовка.

K. Zelinska-Liubchenko, L. Moroz. Peculiarities of practical training of students-speech therapists of Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko in medical institutions and inclusive resource centers. The article highlights the organizational, methodological and substantive features of the training and production practices of future speech therapists at Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko according to the educational program 016 Special education (Speech therapy).

The authors determined that the peculiarity of the internship depends on and is determined by the professional qualifications of the teacher-speech therapist, which provides for the training and internship on the relevant bases (secondary and special educational institutions, medical institutions, social

rehabilitation institutions and inclusive resource centers) formation of applicants with the necessary professional competencies for effective future professional activity.

According to the educational program and curriculum, the internship is conducted in special and general educational institutions of preschool education (4 th semester), in general secondary education institutions (5 th semester), in general special educational institutions, medical institutions and IRC (6 th semester).

Industrial practice is carried out in all these institutions in the speech therapist positions (8 semester).

Responsibility for the organization, conduct and control of practice rests with the leadership of Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko: rector and vice-rector for scientific and pedagogical (educational) work. The general organization, carrying out and control of practice is provided by the department of practice of Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko and the Speech Therapy Department. Methodical guidance of the practice is carried out by a responsible methodologist from the specialist of the Speech Therapy Department, who works directly at the speech therapy practice sites.

Special attention is paid in the article to the coverage of the training and production practices specifics by future teachers-speech therapists at medical institutions and inclusive resource centers. During the internship in medical institutions, applicants get acquainted with the speech therapist specifics and learn to provide specialized speech therapy counseling and diagnostic, developmental and correctional care for different ages people and with various developmental and health disorders.

As a teacher-defectologist of the inclusive resource center, applicants get acquainted with their future profession peculiarities at this institution and master the advisory, diagnostic, correctional, developmental and educational-methodical work areas.

Key words: students-speech therapists, practical training, medical institution, inclusive resource center, professional training.

Постановка проблеми. Модернізація системи вищої спеціальної освіти в Україні відбувається з урахуванням нових орієнтирів, спрямованих на підготовку мобільних, конкурентоспроможних фахівців з високим рівнем професіоналізму. У зв'язку з цим навчання у закладі вищої освіти потребує ефективного поєднання теоретичної та

практичної підготовки майбутнього вчителя-логопеда, обов'язковим компонентом якої є проходження навчальної та виробничої практик.

Особливість проходження практики залежить і визначається межами професійної кваліфікації вчителя-логопеда, яка дає можливість здійснювати практичну діяльність у широкому діапазоні: загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти, медичних закладах, соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах (ІРЦ). З огляду на це цілком зрозуміло, що професійна діяльність учителя-логопеда виходить за рамки традиційної педагогічної діяльності та повинна здійснюватись з урахуванням специфіки посадових обов'язків та закладів, де ця діяльність відбувається.

Таким чином, одним із пріоритетних завдань підготовки майбутнього вчителя-логопеда є забезпечення проходження навчальної та виробничої практик на відповідних базах і посадах з метою формування необхідних фахових компетентностей для ефективної майбутньої професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фахової підготовки сучасного вчителя-логопеда досліджується в науковій літературі у різних аспектах, зокрема, з позицій удосконалення освітнього процесу у закладі вищої освіти (А. Алексюк, В. Арнаутова, В. Безпалько, С. Гончаренко, М. Євтух, М. Ярмаченко та ін.); формування професійної компетентності майбутніх педагогічних працівників (О. Абдуліна, С. Архангельський, О. Дубинчук, І. Прокопенко, Р. Селевко, М. Шкіль та ін.); визначення структури дефектологічної підготовки майбутніх вчителів-дефектологів (В. Бондарь, І. Колесник, С. Миронова, В. Синьов, В. Тарасун, М. Шеремет та інші) [6].

Науковці наголошують, що в основі фахової підготовки обов'язково має бути особистісно-орієнтоване навчання, розвиток творчих здібностей здобувачів вищої освіти та їхньої готовності до подальшої корекційної діяльності. Такий підхід передбачає, перш за все, професійний відбір та професійну діагностику особистості, що має реалізовуватися у подальшому в освіті, єдності всіх основних структурних компонентів особистості та професійній діяльності майбутнього вчителя-дефектолога [2].

Враховуючі сучасні тенденції освіти, дослідники констатують про необхідність розвивати в майбутніх корекційних педагогів здатність надавати кваліфіковану допомогу особам із особливими освітніми потребами у створенні умов для їх успішної соціалізації та

самореалізації. Отже необхідно забезпечити здобувачам вищої освіти можливості якісної фахової педагогічної, медичної та психологічної підготовки (В. Арнаутова, В. Беспалько, О. Бичкова, І. Богатова, С. Дружилов, В. Ільїна, Г. Селевко, Л. Спирін, М. Чапаєв, І. Яковлева) [4]. Таким чином можна констатувати, що практична підготовка майбутніх фахівців-логопедів займає на сьогодні провідну роль у формуванні професійної компетентності майбутнього фахівця.

Мета статті: висвітлити особливості проходження практики студентами-логопедами Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка в медичних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах.

Виклад основного матеріалу. Практика студентів за освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта. Логопедія. підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців з кваліфікацією: Бакалавр спеціальної освіти. Вчитель-дефектолог. Вихователь спеціальних та інклюзивних груп дошкільних і шкільних загальноосвітніх навчальних закладів. Асистент вчителя загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням. Асистент вчителя-логопеда.

Згідно освітньої програми та навчального плану навчальна практика проводиться у спеціальних та загальноосвітніх закладах дошкільної освіти (4 семестр), в закладах загальної середньої освіти (5 семестр), в загальноосвітніх спеціальних закладах, медичних закладах та ІРЦ (6 семестр). Виробнича практика проводиться в усіх перерахованих закладах на посаді логопеда (8 семестр).

Кожен вид практики пов'язаний з професійними дисциплінами, що викладаються відповідно до навчального плану усіх попередніх курсів. Зміст практики безпосередньо пов'язаний із матеріалом, що викладається на лекціях, вивчається на практичних заняттях, включається в тематику курсових, дипломних робіт.

Протягом логопедичної практики кожен студент знайомиться з навчально-корекційно-виховним процесом дітей в логопедичних групах дошкільного закладу освіти, закладу загальної середньої освіти, загальноосвітньому спеціальному закладі, медичному закладі та інклюзивно-ресурсному центрі; набуває навичок вивчення, обстеження і діагностування дітей з порушенням мовлення, планує та проводить заняття з різних розділів «Базового компоненту» як вихователь, вчитель-дефектолог, логопедичних занять як вчитель-

логопед, проводить заходи з різними фахівцями-спеціалістами закладу (вихователі, вчителі, психолог, музичний керівник, лікар, батьки) [1, ст. 3].

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на керівництво СумДПУ імені А. С. Макаренка: ректора та проректора з науково-педагогічної (навчальної) роботи. Загальну організацію, проведення і контроль практики забезпечує відділ практики СумДПУ імені А.С. Макаренка та кафедра логопедії. Методичне керівництво практикою здійснюють керівник практики, методисти з фаху кафедри логопедії, які безпосередньо працюють на місцях проведення логопедичної практики [1].

До практики допускаються студенти, обізнані у змісті основних нормативних документів з організації та проведення навчально-корекційної роботи в освітніх та медичних закладах України; навчальних програм початкових класів закладів загальної середньої освіти; із відповідним рівнем знань класифікацій мовленнєвих порушень, прийомів і методів логопедичного впливу на дітей із порушеннями мовлення дошкільного і шкільного віку; ознайомлені із переліком, змістом, ведення документації вчителя-логопеда навчального та медичного закладів.

Для успішного проходження практики здобувачі повинні мати наступні уміння: застосовувати знання з логопедії, анатомії, психології та педагогіки для організації та проведення навчально-корекційної роботи з дітьми, що мають мовленнєві порушення; планувати та проводити навчально-корекційну групову та індивідуальну роботу з дітьми; правильно складати конспекти занять, опановувати методами і прийомами їх проведення; виготовляти наочний матеріал до запланованих заходів; правильно, своєчасно та акуратно вести документацію вчителя-логопеда згідно вимог міністерства освіти і науки України; працювати на місці вчителя-логопеда закладу загальної середньої освіти і медичних закладів; здійснювати зв'язок вчителя, вихователя, логопеда, батьків.

Тривалість робочого дня студента-практиканта становить 6 годин відповідно до індивідуального плану. Вихідні: субота, неділя.

За час практики студент повинен підготувати і провести заняття з корекції мовленнєвих порушень під безпосереднім керівництвом методиста з фаху (логопеда) [1, с. 3-5].

Важливою складовою логопедичної практики є практика в медичних закладах (на базі поліклінічних відділень і соціально-реабілітаційних центрів) та в інклюзивно-ресурсних центрах.

Слід зазначити, що поряд із широкою представленістю медичних аспектів в діяльності логопеда медичного закладу, реалізація професійних завдань здійснюється фахівцями за допомогою педагогічних технологій, адаптованих до специфіки медичних установ: корекційно-розвивальні та корекційно-відновлювальні заходи. Всі види робіт: проведення медико-логопедичних обстежень дітей і дорослих з порушеннями мовлення, голосу і ковтання, реабілітаційних та профілактичних заходів, а також консультативно-просвітницька робота з пацієнтами, їх батьками (законними представниками), родичами (особами, що їх заміщують) і персоналом медичних установ – будуються на основі педагогічних принципів і методичних установок [7. С. 27-28].

Методичні підходи, які використовуються логопедами в роботі з пацієнтами, також носять педагогічний характер: діалогове навчання, інформаційно-комп'ютерне та ігрове навчання, випереджаюче навчання тощо. Велике значення в корекційному процесі надається дидактичним принципам: наочності, свідомості, систематичності, корекційної спрямованості тощо [5, С. 53-54].

У ході виробничої логопедичної практики студенти знайомляться із основними напрямками професійної діяльності логопеда в організаціях системи охорони здоров'я. Так, вони вивчають контингент дітей із мовленнєвими порушеннями, їх особисті справи, документацію вчителя-логопеда, обладнання логопедичного кабінету. Спостерігають за організацією та проведенням навчально-корекційної роботи, готуються до проведення занять, займаються виготовленням наочного матеріалу, ведуть щоденник та збирають матеріали до звітування. Під керівництвом логопеда закладу студенти проводять обстеження дітей, пробні та контрольні заняття, приймають участь в аналізі занять [1].

Також студенти долучаються до завдань корекційно-відновлювального навчання в рамках допомоги дорослим пацієнтам; беруть участь у відновленні мовлення як психічної функції, мовленнєвого спілкування як діяльності та поверненні хворого в нормальне, а не спрощене соціальне середовище. Вони допомагають логопеду медичного закладу проводити диференціальну логопедичну діагностику; розробляти індивідуально-орієнтовані програми педагогічного впливу, підбирати та розробляти методи і прийоми логопедичної роботи; надавати консультативну допомогу родичам пацієнтів (особам, що їх заміщують), батькам (їх законним

представникам) дітей із мовленнєвими порушеннями при вродженому або гострому розвитку захворювання / травми, а також при хронічному перебігу захворювання, при наявності стійких порушень функцій і життєдіяльності.

У ході практики в медичних закладах студенти-логопеди навчаються надавати спеціалізовану логопедичну консультативно-діагностичну, корекційно-розвиваючу та корекційно-відновну допомогу особам різних вікових категорій з порушеннями мовлення й інших когнітивних функцій, голосу, ковтання і порушеннями нейродинамічного аспекту психічної діяльності в профільних неврологічних відділеннях стаціонарів для хворих з наслідками інсульту та черепно-мозкової травми (включаючи реанімаційні відділення та палати інтенсивної терапії), реабілітаційних центрах, відділеннях відновного лікування (включаючи відділення відновного лікування для дітей раннього віку з перинатальною патологією), поліклініках (дитячих і дорослих), денних стаціонарах, санаторіях та інших організаціях системи охорони здоров'я на різних етапах процесу медичної реабілітації (абілітації) [1, с. 9-12].

Однією зі складових проходження навчальної та виробничої практик майбутніми логопедами є робота на базі інклюзивно-ресурсних центрів. Спираючись на посадові інструкції фахівців опишемо складові діяльності студентів-практикантів на посадах вчителя-дефектолога та вчителя-логопеда ІРЦ.

Перебуваючи на посаді вчителя-дефектолога інклюзивно-ресурсного центру студент-практикант допомагає забезпечувати наступні види діяльності: під керівництвом фахівця проводить діагностику навчальної діяльності дитини з особливими освітніми потребами та виводить її оцінку (визначення рівня сформованості знань, вмінь, навичок відповідно до навчальної програми); допомагає готувати відповідний висновок та рекомендації щодо форм організації навчання, виховання з урахуванням потенційних можливостей та індивідуальних особливостей дитини; приймає участь у засіданнях фахівців центру та узагальненнях результатів комплексної оцінки; ознайомлює батьків або законних представників дитини з особливими освітніми потребами з висновком про комплексну оцінку, умовами навчання та надання психолого-педагогічної допомоги у навчальних закладах; знайомиться із оформленням результатів комплексної оцінки; приймає участь у обговоренні щодо складання, виконання, коригування індивідуальних програм розвитку дітей з особливими

освітніми потребами; бере участь у проведенні консультації та взаємодії з педагогічними працівниками дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів з питань організації інклюзивного навчання; допомагає в організації надання методичної допомоги педагогічним працівникам дошкільних і загальноосвітніх закладів, батькам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації надання психолого-педагогічної допомоги таким дітям; взаємодіє з педагогічними працівниками дошкільних і загальноосвітніх закладів щодо виконання рекомендацій, зазначених у висновку центру, проводить оцінювання розвитку дитини з особливими освітніми потребами; бере участь у консультуванні батьків дітей із особливими освітніми потребами стосовно мережі дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів для здобуття повної загальної середньої освіти, наявних освітніх, медичних, соціальних ресурсів для надання допомоги таким дітям; допомагає у наданні консультативно-просвітницької допомоги; приймає участь у наданні корекційно-розвивальної та педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах (не відвідують навчальні заклади) у межах своєї фахової компетенції; допомагає у веденні відповідної документацію інклюзивно-ресурсного центру [1].

Перебуваючи на посаді вчителя-логопеда ІРЦ в обов'язки студента-практиканта входить: брати участь у проведенні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з метою визначення її особливих освітніх потреб за участі батьків (одного з батьків) або законних представників дитини; брати участь у підготовці висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини із зазначенням відповідних рекомендацій; допомагати ознайомлювати батьків (одного з батьків) або законних представників дитини з особливими освітніми потребами з висновком про комплексну оцінку, умовами навчання та надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг у закладах освіти (у разі здобуття дитиною дошкільної чи загальної середньої освіти); приймати участь у забезпеченні педагогічного супроводу та надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг дітям із особливими освітніми потребами, які перебувають на обліку в ІРЦ, шляхом проведення індивідуальних та групових занять; ознайомлюватися із веденням реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в ІРЦ, реєстром закладів освіти, а також реєстром фахівців,

які надають психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами за їхньою згодою; брати участь у наданні консультацій батькам (одному з батьків) або законним представникам дітей із особливими освітніми потребами стосовно мережі закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, та зарахування до цих закладів; брати участь у наданні консультативної та психологічної допомоги, проведення бесіди з батьками (одним з батьків) або законними представниками дітей із особливими освітніми потребами з метою формування позитивної мотивації щодо розвитку таких дітей; приймати участь у моніторингу динаміки розвитку дитини шляхом взаємодії з батьками (законними представниками) дітей із особливими освітніми потребами та закладами освіти, в яких вони навчаються; брати участь у здійсненні інформаційно-просвітницької діяльності шляхом проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, тренінгів, майстер-класів з питань організації надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг дітям із особливими освітніми потребами; дотримуватися педагогічної етики; дотримуватися санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, вимог безпеки життєдіяльності, охорони праці [1; 3].

По закінченню строку проходження практики, студенти мають представити наступну звітну документацію: атестаційний лист; характеристику на роботу студента, складену методистом з фаху і завірену печаткою, підписом керівника закладу; звіт студента про логопедичну практику; конспекти контрольних (двох фронтальних та двох індивідуальних занять), аналіз одного із занять; щоденник виробничої спеціальної логопедичної практики; характеристику бази практики; індивідуальний план роботи студента, завірений методистом з фаху; графік проведення пробних і контрольних занять, завірений методистом з фаху; список дітей із зазначенням діагнозу; мовленнєві картки двох дітей із різними діагнозами; розклад логопедичних занять; журнал відвідувань дітей; річний план логопеда; перспективний план корекційної роботи з дітьми згідно діагнозу (на 1 місяць); щоденний план роботи логопеда (на 1 тиждень); облік консультацій логопеда (надає матеріали 2 консультацій); матеріали консультацій батьків або інших фахівців [1, с. 14-20].

Висновки та перспективи подальших розвідок. Практика студентів за освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта. Логопедія підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців. Важливою складовою логопедичної практики є практика в медичних закладах та в інклюзивно-ресурсних центрах.

У ході логопедичної практики студенти знайомляться із основними напрямками професійної діяльності логопеда в закладах системи охорони здоров'я та інклюзивно-ресурсних центрах: вивчають контингент дітей із мовленнєвими порушеннями, документацію вчителя-логопеда, обладнання логопедичного кабінету, спостерігають за організацією та проведенням навчально-корекційної роботи, готуються до проведення і безпосередньо проводять заняття, під керівництвом логопеда закладу, проводять обстеження дітей, займаються виготовленням наочного матеріалу, приймають участь в аналізі занять, збирають матеріали до звітування, ведуть щоденник. По закінченню строку проходження практики, студенти мають представити звітну документацію.

Отже, логопедична практика доповнює і збагачує теоретичну підготовку студентів, створює умови для вироблення в них умінь та навичок, необхідних для навчання та виховання дітей із мовленнєвими порушеннями, а також проведення корекційної роботи.

Бібліографія

1. Зелінська-Любченко К.О. (ред) (2020) Практика студентів спеціальності Спеціальна освіта (Логопедія. Спеціальна психологія). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка. 96 с. **2. Миронова С.** (2003). Концептуальні основи підготовки вчителядефектолога до корекційної роботи у спеціальних закладах. Вісник Львівського університету: Серія педагогічна. Вип.17. С.19-24. **3. Порошенко М.А.** (ред). (2018). Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник Київ. 252 с. **4. Пахомова Н.** (2013) Стан сформованості мотивації до інтеграції медико-психологічних і педагогічних знань в професійній діяльності вчителя логопеда. Вісник Луганського Національного університету ім. Т. Шевченка. Педагогічні науки. Луганськ: ЛНУ ім. Т. Шевченка. №10 (269). С. 245-257. **5. Пінчук Ю.В.** (2016). Організаційне забезпечення логопедичної роботи в умовах дитячої поліклініки. Науковий часопис

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Вип. 32(2). С. 52-58. **6. Сінопальнікова Н.** (2014). Підготовка майбутніх учителів-логопедів до професійної діяльності. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. Збірник наукових праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Харків: ХНПУ. С.174. **7. Цимбал-Слатвінська С.** (2019). Особливості професійної підготовки майбутніх логопедів у закладах вищої освіти в аспекті професійної діяльності // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. № 7 (91). С. 26-37.

References

1. Zelinska-Liubchenko K. O. (red) (2020) Praktyka studentiv spetsialnosti Spetsialna osvita (Lohopediia. Spetsialna psykholohiia). Sumy: SumDPU imeni A. S. Makarenka. 96 s. **2. Myronova S.** (2003). Kontseptualni osnovy pidhotovky vchyteliadefektoloha do korektsiinoi roboty u spetsialnykh zakladakh. Visnyk Lvivskoho universytetu: Seriiia pedahohichna. Vyp.17. S.19-24. **3. Poroshenko M. A.** (red). (2018). Orhanizatsiino-metodychni zasady diialnosti inkluzyvno-resursnykh tsentriv: navchalno-metodychnyi posibnyk Kyiv. 252 s. **4. Pakhomova N.** (2013) Stan sformovanosti motyvatsii do intehratsii medyko-psykholohichnykh i pedahohichnykh znan v profesiinii diialnosti vchytelia lohopedya. Visnyk Luhanskoho Natsionalnoho universytetu im. T. Shevchenka. Pedahohichni nauky. Luhansk: LNU im. T. Shevchenka. №10 (269). S. 245-257. **5. Pinchuk Yu. V.** (2016). Orhanizatsiine zabezpechennia lohopedychnoi roboty v umovakh dytiachoi polikliniky. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 19: Korektsiina pedahohika ta spetsialna psykholohiia. Vyp. 32(2). S. 52-58. **6. Sinopalnikova N.** (2014). Pidhotovka maibutnykh uchyteliv-lohopediv do profesiinoi diialnosti. Zasoby navchalnoi ta naukovo-doslidnoi roboty. Zbirnyk naukovykh prats KhNPU im. H.S. Skovorody. Kharkiv: KhNPU. S.174. **7. Tsymbal-Slatvinska S.** (2019). Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnykh lohopediv u zakladakh vyshchoi osvity v aspekti profesiinoi diialnosti // Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii. № 7 (91). S. 26-37.

Авторський внесок: К. Зелінська-Любченко – 50%, Л. Мороз – 50%.

Received 08.09.2021

Accepted 08.10.2021